

Psalm 19

Gods majesteit in de schepping en in de wet

In de psalmen 16, 17 en 18 zien wij Christus in Zijn persoonlijke positie op aarde, de vreugde die Hem was voorgesteld in de hemel, maar ook Zijn uiteindelijke overwinning op aarde (bij Zijn wederkomst), nadat Hij daar had geleden. Hij is de Rechtvaardige, die door de dood heen het pad des levens heeft betreden. De drie volgende psalmen tonen ons het godvrezende overblijfsel en zij behandelen de diverse getuigenissen die zijn toevertrouwd aan de verantwoordelijkheid van de mens. Ik zal enkele opmerkingen maken over deze psalmen.

Psalm 19 geeft eerst het getuigenis van de schepping, in het bijzonder dat van de hemelen, want de aan de mensenhand toevertrouwde aarde is bedorven. Hier wordt niet gesproken over de HERE (Jahweh), maar over God (Elohim) en over de hoop op God als zodanig. Daarom ziet de godvrezende dat dit getuigenis gaat tot aan het einde van de aarde en dat de volken ermee te maken hebben. Dat is een heel belangrijk punt dat de Joden hadden moeten begrijpen. Paulus, die het begreep door de Heilige Geest, haalt daarom psalm 19 aan (Rom. 10:18). Maar hij gaat niet in op wat dit getuigenis inhield, maar op het feit dat het doordrong in alle landen, tot aan de einden der aarde. De godvrezende kan zich verheugen over dit getuigenis, dat van de heerlijkheid van zijn God wordt gegeven. Maar hij ziet ook de uitgestrektheid ervan, hij begrijpt het wereldomvattende karakter. Hij weet dat dit getuigenis van God wordt gegeven. Dat zal ook de gedachte zijn van het overblijfsel in de laatste dagen (vgl. Ps. 148).

Bovendien kent de godvrezende ook door ervaring de uitmuntendheid van de wet des HEREN. Hoewel dit voor Israël de wet van Mozes was, kunnen wij haar in het algemeen beschouwen als het getuigenis van Gods Woord aan het menselijk geweten. Ik zeg 'aan het geweten', omdat we in deze psalm niet de openbaring van de rijkdommen van de genade of de openbaring van Christus en Gods wegen in Hem vinden. We vinden hier wel het getuigenis van het Woord van God betreffende de mens en met het oog op het menselijk geweten, in algemene zin genomen. Er wordt in psalm 19 niet gesproken over de wet van God, maar de wet des HEREN – d.i. Jahweh gekend in overeenstemming met het verbond, met Zijn wet gegeven aan het volk dat Hem diende. Deze wet is volmaakt, ze drukt precies de gedachten van God uit over wat de mens voor Hem zou

moeten zijn, in overeenstemming met Zijn heilige wil, ook in de aanwezigheid van het kwaad.

Dat is niet de gedachte van de mens, zelfs als hij behagen heeft in de wet van God. Daarom wordt de ziel erdoor hersteld (vs. 8). Want de ziel die het nieuwe leven bezit, buigt zich voor de wil van God wanneer die geopenbaard wordt (hoewel ze die uit het oog verloren kan hebben). De ziel is op een bepaalde manier gevoelig voor de waarheid. Het Woord van God bezit een levende kracht voor allen die zijn levend gemaakt. En als men het niet uit het oog verliest, verlicht en bestuurt het de weg. Het is zuiver en maakt dat de ogen zien. Het verlicht de ogen, als ons hart en ons geestelijk leven verduisterd is. Psalm 19 brengt dat in verband met de toestand van het hart. De getrouwe verlaat zich niet alleen op de wet, maar op de HERE Zelf. In het geweten vindt men het gevolg van het besef van Gods tegenwoordigheid: de vreze des HEREN. God wordt ingevoerd in elke omstandigheid. Het hart verlaat zich op Hem en op Zijn oordeel over alle dingen. Die dingen zijn rein, geen smet kan zich daarop bevinden; dat is een eeuwig beginsel, omdat het afhangt van de natuur van God Zelf.

De rechtvaardige daden en wegen van God worden gezien (vs. 10) – voor zover uitdrukking hieraan wordt gegeven door het woord 'oordelen'¹, omdat het evengoed Zijn goedkeuring als Zijn *uitgevoerde* oordelen kan inhouden. Hij toont Zijn oordeel door tuchtiging. En alle oordelen die Hij uitoefent, op welke manier dan ook, zijn alleen waarheid en worden rechtvaardig bevonden door de getrouwen. Voor hen zijn deze verordeningen kostelijker dan goud en zoeter dan honing. Oneindig zoet en kostbaar voor de heiligen, zijn ze de uitdrukking van de gedachten van God. Maar het hart bevindt zich te midden van gevaren en de menselijke neiging is van Hem af te dwalen. Dan dienen de verordeningen des HEREN, die Hij uitspreekt over elk menselijk gedrag, ons tot waarschuwing. Want de vreugde van het Woord en de vreugde van de hemel zijn niet voldoende. Wij hebben behoefte aan wijsheid en voorzichtigheid, om in staat te zijn in alle verwarring een goddelijk pad te volgen dat ons leidt buiten het bereik van het kwaad dat in de wereld is.

Ook daar bereikt het Woord van God ons. En in het behartigen van Zijn verordeningen ligt rijke beloning: een werkelijke zegen op aarde, en vrede in het hart. Zo iemand is gelukkig met God en trekt in vrede door deze

wereld. Het hart is geheel vrij om anderen te dienen. Het gaat hier niet alleen om wat de wet *is*, maar om wat het hart *weet*. Wat de wet *is*, de dienstknecht van de HERE wordt erdoor verlicht (of: gewaarschuwd). Men vindt behagen erin, in overeenstemming met de nieuwe natuur en het bewustzijn van een relatie met God (want we zijn dienstknechten van God, hoewel we met Hem in een andere, meer vertrouwelijke en hogere relatie staan). Toch hebben dit vertrouwen en deze nabijheid als doel de behoefte op te wekken zichzelf helemaal te kennen en zichzelf te wantrouwen.

“Afdwalingen, wie bemerkt ze? Spreek van de verborgene mij vrij” (vs. 13). Hoewel mijn behagen in het Woord van God is, als ik eraan denk, kan het toch zo zijn dat er veel dingen in mijn hart zijn die ik niet geoordeeld heb. Of dat ik niet in staat ben ze te peilen en te beoordelen overeenkomstig de volmaaktheid van het Woord. Er is daadwerkelijke groei in het geestelijk leven, als men met oprechtheid en vertrouwen vraagt gereinigd te worden van verborgen afdwalingen en bewaard te blijven voor overmoedige daden. Want overmoed leidt tot dingen die men doet, als men Hem openlijk veracht. Dan zal men rein zijn en in

gemeenschap met God blijven. Men zal zich niet van Hem afkeren tot afgoden en ijdelheid.

Als men weinig in het oog lopende zonden verwaarloost en het vertrouwen in eigen kunnen niet veroordeelt, leidt dit tot het vergeten van God en het verloochenen van de waarheid. Ik spreek hier niet over ons behoud door genade, maar over de weg waarheen deze fouten leiden. De oprechte wens van het hart wordt uitgesproken in vers 15: *“Mogen de woorden van mijn mond en de overleggingen van mijn hart U welgevallig zijn, o HERE, mijn rots en mijn verlosser.”* Het ware bewijs van een godvrezend leven is het innerlijk zoeken van het goede, als men in de tegenwoordigheid van God alleen is. Het zoeken van het goede (zonder te huichelen) bij God, niet bij mensen (als ze dit al zouden weten), dat is wandelen met God.

Ten slotte zien wij dat de ware vroomheid God erkent als zijn *Rots* en zijn *Verlosser*. Want het is onmogelijk dat men *bij Hem* is, in het bewustzijn dat Hij ons nieuw leven geeft, zonder het bewustzijn te hebben dat men Hem ook nodig heeft voor de praktische wandel.

Oorsprong: [Réflexions pratiques sur les Psaumes](#)

ⁱ ‘Judgements’ in de Darby en King James vertaling. ‘Verordeningen’ (NBG). ‘Rechten’ (SV).

Oude Sporen 2010

